

Núm. 79 (Tardor 2025)
ISSN 2386-4753

Ressenya: Robert Martínez-Carrasco (2024)

La competencia traductora en traducción jurídica: Modelos, enfoques y bases epistemológicas

Alicia Chabert

Alicia Chabert

Universitat Jaume I, Estat espanyol
chabert@uji.es

Citació

Chabert, Alicia (2025). Ressenya del llibre:
Robert Martínez-Carrasco (2024). *La competencia traductora
en traducción jurídica: Modelos, enfoques y bases episte-
mológicas*, 192 pp., *Caplletra. Revista Internacional de Filología*,
79, 279-282. <https://doi.org/10.7203/caplletra.79.30461>

Fitxa bibliogràfica

Robert Martínez-Carrasco, *La competencia traductora en
traducción jurídica: Modelos, enfoques y bases epistemoló-
gicas*, València, Tirant lo Blanch, 2024, 192 pp., ISBN 978-
84-1183-599-2.

Data de recepció: 24/02/2025

Data de publicació: 23/09/2025

En el context educatiu actual, on l'ensenyament de la traducció jurídica s'enfronta al repte d'articular coneixements teòrics amb destreses pràctiques, el volum *La competencia traductora en traducción jurídica: Modelos, enfoques y bases epistemológicas*, escrit pel docent i traductor Robert Martínez-Carrasco, esdevé una obra fonamental. A través d'un enfocament rigorós, l'autor esbossa un marc que no sols revisa els models de competència traductora, sinó que també subratlla la importància d'una formació integral amb exemples didàctics pràctics per a un món professional canviant, on la presència de la tecnologia és ineludible. L'obra argumenta

Aquest treball és subjecte a una llicència de [Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons \(CC by 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

© 2025 Alicia Chabert

que l'ocupabilitat dels traductors jurídics en el mercat laboral no pot dependre exclusivament dels coneixements declaratius sobre el dret i les llengües d'especialitat, sinó que exigeix una formació basada en competències que permeta afrontar la complexitat que demana l'exercici professional. Oferint una sòlida base epistemològica i una anàlisi detallada del paradigma competencial en educació superior, aquesta monografia brinda una contribució clau per a aquells que busquen comprendre i millorar l'ensenyament de la traducció jurídica en un entorn cada vegada més exigent.

Aquesta obra compta amb quatre capítols que s'estructuren de manera lògica i progressiva i que proporcionen un marc sòlid, tant teòric com metodològic, que porta al lector de la mà des dels fonaments teòrics de la didàctica fins a l'aplicació pràctica en la formació de traductors. En aquesta ressenya ressaltarem els punts principals de cada capítol, animant els futurs lectors a endinsar-se en aquest volum de referència per als docents de traducció.

El capítol «La educación superior contemporánea a través del prisma de las competencias» aprofundeix en la situació actual de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i les seues implicacions per a l'educació de tercer nivell a l'Estat espanyol. Així doncs, el capítol explica com ha evolucionat aquest espai amb un èmfasi creixent en l'ocupabilitat i l'aprenentatge al llarg de la vida, sense oblidar com l'EEES ha promogut metodologies d'ensenyament innovadores i models educatius centrats en l'estudiant. En aquest context, la formació del traductor ha evolucionat des d'un model tradicional basat en coneixements teòrics cap a un de més pràctic, on es combinen habilitats lingüístiques, jurídiques i professionals. Aquestes metodologies han representat un canvi impulsat per mètodes d'ensenyament innovadors i models educatius centrats en l'estudiant. No obstant això, l'autor ressalta com Espanya ha experimentat dificultats en la implementació de l'EEES a causa de la seua tradició universitària, que ha mostrat resistència i reticència a la transformació cap a un model basat en competències.

El següent capítol «Breve recorrido histórico-contextual: enfoques epistemológicos para la educación superior» presenta tres enfocaments fonamentals que permeten el lector entendre el macrocosmos epistemològic que legitima l'educació contemporània: l'empíric-racionalisme (paradigma que ha dominat l'educació tradicional i que es basa en l'observació i la lògica), el constructivisme (que considera l'aprenentatge com un procés actiu de construcció del coneixement) i l'emergentisme (que ressalta la complexitat dels sistemes educatius i la interacció dinàmica del coneixement). Una vegada presentats aquests enfocaments, l'autor destaca la importància d'adaptar els mètodes d'ensenyament a les necessitats dels estudiants de traducció jurídica buscant un equilibri entre els diferents enfocaments epistemològics.

El tercer capítol, denominat «El paradigma de las competencias», ens proporciona una de les parts fonamentals d'aquesta obra, la dedicada a l'estudi de la competència, un concepte que ha anat evolucionant i s'ha convertit en un pilar de l'educació moderna. Martínez-Carrasco destaca la importància de treballar amb una definició clara de les competències, que ell mateix defineix com a constructe polièdric compost per un conjunt dinàmic d'elements que s'apliquen a condicions de treball específiques i situades. L'autor revisa els models de competència traductora, n'analitza l'evolució des de les primeres formulacions (Koller, 1979) fins als models

contemporanis (Kiraly & Massey, 2015) i ressalta la necessitat d'una caracterització holística per a la didàctica de la traducció jurídica.

L'últim capítol, anomenat «La competencia en traducción jurídica», és particularment rellevant, ja que ofereix una anàlisi detallada de com s'adquireix la competència traductora en l'àmbit jurídic i quines metodologies poden aplicar-se per a formar traductors. Aquest capítol posa l'accent en la distinció entre els aspectes temàtics i lingüístics que diferencien la traducció jurídica d'altres àmbits especialitzats i analitza les característiques de l'espanyol i l'anglès jurídic. A més a més, l'autor examina elements clau que apunten el currículum, com ara la docència basada en projectes i tasques, l'autenticitat dels materials o la importància de la col·laboració a l'aula, subratllant com aquests elements contribueixen a la formació de traductors per a un mercat laboral en constant canvi. Aquest capítol aporta una visió integral que connecta la formació acadèmica amb les exigències professionals, la qual cosa el converteix en una referència clau per a docents i investigadors en el camp de la didàctica de la traducció jurídica.

L'obra *La competencia traductora en traducción jurídica. Modelos, enfoques y bases epistemológicas* representa una contribució fonamental al debat sobre la formació de traductors jurídics en el context actual de l'educació superior. La seua principal aportació radica en la manera en què integra enfocaments teòrics i pràctics, destacant la necessitat d'un model d'ensenyament basat en competències que responga a les demandes del mercat laboral i que incorpore estratègies metodològiques actives que afavorisquen l'adquisició d'habilitats aplicables en entorns professionals reals.

Entre els aspectes més destacables del volum, es troben el seu sòlid marc epistemològic, la claredat amb la qual exposa l'evolució de la competència traductora i la riquesa d'estratègies didàctiques proposades per a la formació de traductors jurídics. En particular, el capítol 4 ofereix una guia detallada sobre metodologies innovadores que poden millorar l'ensenyament en aquest àmbit i que poden esdevindre punt de partida per a repensar l'educació contemporània en el marc de la intel·ligència artificial i les noves tecnologies en la formació de traductors jurídics, un factor clau en l'evolució de la professió.

En definitiva, aquesta monografia es posiciona com una referència imprescindible per a investigadors, docents i professionals de la traducció jurídica, proporcionant eines teòriques i metodològiques per a millorar la formació dels futurs traductors i la seua inserció en un mercat cada vegada més exigent i competitiu.

Finalment, cal destacar que l'autor ha consolidat una trajectòria notable en l'àmbit de la traducció jurídica i la didàctica de la traducció, aportant-hi perspectives innovadores que han influït en la comunitat acadèmica. La seua obra més recent, l'objecte d'aquesta ressenya, és una mostra del seu compromís per integrar coneixements teòrics i habilitats pràctiques en la formació de traductors jurídics. Aquest enfocament integral és essencial per a preparar els futurs professionals per als reptes del mercat laboral actual.

A banda d'aquesta monografia, Martínez-Carrasco ha contribuït amb diversos articles i capítols que aborden temes clau per a la traducció jurídica i la seua didàctica. A tall d'exemple, en «Legal translation in the face of (de)globalisation. The impact of human development, polycrises and technological disruption in language service provision» (Martínez-Carrasco et al., 2024), l'autor presenta una reflexió sobre el futur de la traducció jurídica i la seua didàctica en relació amb la globalització del dret i les disruptions tecnològiques. Un altre seria «Effective Teaching Strategies and Behaviors of Legal Translation Lecturers in Spain» (Martínez-Carrasco, 2021), on l'autor aprofundeix en la metodologia del professorat i les seues creences sobre l'educació de traductors.

En resum, la trajectòria investigadora i docent de Robert Martínez-Carrasco ha tingut un impacte significatiu en el camp de la traducció jurídica i la formació de traductors. Les seues aportacions enriqueixen el debat acadèmic i proporcionen eines valuoses per a la millora de l'ensenyament i la pràctica professional en aquest àmbit. En aquest sentit, l'obra que ressenyem no n'és l'excepció. De fet, el plantejament que proposa l'autor pel que fa al paradigma de les competències i la seua aplicació en traducció jurídica aporta una visió innovadora i ben fonamentada que no només enriqueix el debat acadèmic, sinó que també ofereix eines valuoses per a la formació de traductors i la pràctica professional de la traducció jurídica.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Kiraly, Don, & Massey, Gary (Eds.) (2015). *Towards Authentic Experiential Learning in Translator Education*. V&R Unipress; Mainz University Press.
- Koller, Werner (1979). *Einführung in die Übersetzungswissenschaft*. Quelle & Meyer.
- Martínez-Carrasco, Robert (2021). Effective Teaching Strategies and Behaviors of Legal Translation Lecturers in Spain. *Íkala. Revista de lenguaje y cultura*, 2(26), 317-330. <https://doi.org/10.17533/udea.ikala.v26n2a10>
- Martínez-Carrasco, Robert, Borja, Anabel, & Biel, Łucja (2024). Legal translation in the face of (de)globalisation. The impact of human development, polycrises and technological disruption in language service provision. *MonTI – Monografías de Traducción e Interpretación*, 16, 7-40. <https://doi.org/10.6035/MonTI.2024.16.01>